

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
 родитеља и име Бејтовић, Рамо, Мелиса
 Датум и место рођења 27.01.1987. године, Тутин

Основне студије

Универзитет Универзитет у Крагујевцу
 Факултет Економски факултет
 Студијски програм Менаџмент у трговини
 Звање Дипломирани економиста
 Година уписа 2005.
 Година завршетка 2009.
 Просечна оцена 8,06

Мајстер студије, магистарске студије

Универзитет
 Факултет
 Студијски програм
 Звање
 Година уписа
 Година завршетка
 Просечна оцена
 Научна област
 Наслов завршног рада

Докторске студије

Универзитет Универзитет у Нишу
 Факултет Економски факултет
 Студијски програм Економија
 Година уписа 2009
 Остварен број ЕСПБ бодова 120 ЕСПБ
 Просечна оцена 9,27

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске
 дисертације Обезбеђење процесне изврснои ланца снабдевања применом циркуларног
 пословног модела
 Име и презиме ментора,
 звање Александра Анђелковић, ванредни професор
 Број и датум добијања
 сагласности за тему
 докторске дисертације НСВ број 8/18-01-004/23-010, у Нишу, 30.08.2023. године

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна 205
 Број поглавља 4 (четири)
 Број слика (шема, графикона) 23 (двадесет и три)
 Број табела 50 (педесет)
 Број прилога 1 (један)

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	<p>Bejtović, M., Ljajić, A. & Andjelković, A. (2024). Uticaj digitalnih tehnologija Industrije 4.0 na poslovne rezultate cirkularnih poslovnih modela lanca snabdevanja. <i>Ekonomski izazovi</i>, 13(26), 25-39. doi:10.5937/EkoIzazov2426025B/</p> <p><i>Рад препознаје значај усвајања циркуларних пословних модела, односно важност балансирања између економских, еколошких и социјалних циљева. Имајући у виду актуелност Индустије 4.0 и дигиталних технологија на којима она почива, у раду се испитује могући утицај ових технологија на убрзавање процеса имплементације циркуларног пословног модела у ланцу снабдевања, као и на пословне резултате. За потребе анализе емпиријски прикупљених података коришћене су дескриптивна статистика, корелациона анализа, факторска анализа и кластер анализа. Резултати који су добијени показују да дигиталне технологије Индустије 4.0 унапређују процес интеграције партнера у ланцу снабдевања, обезбеђују оптимизацију пословних процеса и смањују трошкове пословања. Као најчешће коришћене технологије у групи предузећа која су била предмет истраживања, наводе се Internet of Things (IoT) и Big Data.</i></p>	M51
2	<p>Bejtović, M., Anđelković, A. & Radosavljević, M. (2022). Green Quality and Supply Chain Management as a Factor of Sustainable Competitiveness. <i>Facta Universitatis, Series: Economics and Organization</i>, 19(4), 297-308. https://doi.org/10.22190/FUEO220929021B</p> <p><i>Рад је базиран на хипотези да у савременим условима остваривање економских перформанси није довољан мотив ни за власнике предузећа, ни за купце производа и услуга. Оваква претпоставка доводи до укључивања концепта 3P, који обухвата: профит, људе и планету. Оно што постаје кључни изазов за ланце снабдевања у савременом пословном амбијенту јесте остваривање зеленог дизајна производа, зелених lean процеса и операција, односно озелењавање читавог ланца. Будући да зелени аспект одрживости има корене у менаџменту квалитета, рад испитује могућност утицаја квалитета производа и процеса и заштите животне средине (преко стандарда ISO 9000 и ISO 14000) на зелену трансформацију ланца снабдевања. Резултати истраживања указују на низак степен популарности концепта квалитета и заштите животне средине, па се закључује да будућа истраживања морају бити усмерена на проналажење најбољег начина за промоцију концепта одрживости, како унутар компанија, тако и на нивоу ланца снабдевања.</i></p>	M52
3	<p>Кратак опис садржине (до 100 речи)</p>	

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.	ДА	НЕ
--	-----------	-----------

Кандидаткиња Мелиса Бејтовић испуњава све услове неопходне за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени *Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Нишу и Статутом Економског факултета*. У складу са *Стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета у поступку организовања и завршетка докторских академских студија и израде и одбране завршног рада - докторске дисертацијена* Економском факултету у Нишу, Мелиса Бејтовић је положила све испите предвиђене планом и програмом докторских студија и презентовала резултате истраживања у вези са пријавом теме докторске дисертације путем два докторантска колоквијума. Кандидаткиња испуњава и услове дефинисане *Правилником о поступку припреме и условима за одбрану докторске дисертације*, који су утврђени од стране Универзитета у Нишу. Као првопотписани аутор, кандидаткиња има научне радове повезане са садржајем докторске дисертације, објављене у домаћим часописима са листе министарства надлежног за науку, укључујући и научни рад објављен у часопису који издаје Универзитет у Нишу.

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

Докторска дисертација, поред увода, закључка, литературе и прилога, садржи четири поглавља. У уводном делу, кандидаткиња упућује на циљеве и предмет истраживања, сажетак целокупног рада по поглављима, уз истицање хипотеза и кључних метода које се користе у поступку њиховог доказивања. Такође, у уводном делу докторске дисертације препознају се кључни проблеми и изазови с којима се друштво суочава, а који су уједно учинили циркуларне ланце снабдевања јединим правим избором.

Прво поглавље, под називом *Изазови управљања односима у ланцу снабдевања*, упућује на сложеност управљања структурама попут ланца, имајући у виду велики број различитих учесника, проблематику управљања односима међу њима, као и читав низ различитих процеса. Међутим, будући да се овакав начин умрежавања, уз уважавање процесне оријентације, препознаје као извор ефикасности и ефективности, кандидаткиња закључује да је он неизбежан. Посебно се анализира ниво зрелости процеса и њихов утицај на перформансе ланца снабдевања, као и модели који се користе у процесу утврђивања нивоа зрелости. У овом поглављу представљена је и Индустија 4.0, као један од фактора који имају утицај на интегративне процесе у ланцу снабдевања, помоћу напредних техника и технологија које су значајно олакшале процес комуникације, као и системе дистрибуције и складиштења.

Друго поглавље, под називом *Одрживост ланца снабдевања*, у средиште анализе поставља концепт одрживости, као и значај примене истог на нивоу ланца. Кандидаткиња препознаје темеље овог концепта кроз историју, указујући да се, и поред евидентних чињеница о загађености животне средине, тек након индустријске револуције развија свест о потреби да се ресурси користе на одржив начин. Такође, у овом поглављу кандидаткиња препознаје покретаче, али и ограничења у процесу имплементације концепта одрживости у ланцу снабдевања. Наглашавајући значај управљања односима са добављачима и потребу континуиране евалуације овог дела ланца снабдевања, кандидаткиња сугерише да проблем одрживости ланца снабдевања треба пратити што је могуће више узводно у ланцу.

Циркуларни ланац снабдевања назив је трећег поглавља. Кандидаткиња анализира актуелна теоријска и практична сазнања у процесу трансформације са линеарне на циркуларну економију. Линеарна економија, заснована на принципу „узми-направи-одложи“, подразумева да се производ, након коришћења, одлаже као отпад. Међутим, акумулирани еколошки проблеми иницирали су промене и нове начине пословања, попут циркуларне економије, будући да она подразумева пословање уз минимално коришћење ресурса, поновну употребу већ коришћених производа и рециклажу делова производа који се не могу вратити поново у употребу. Анализом вредности и принципа циркуларне економије, кандидаткиња указује на значај ове области. У циљу унапређења ланца снабдевања, предлаже се имплементација циркуларног пословног модела, у складу са актуелним еколошким проблемима на глобалном нивоу. Такође, у поглављу се детаљно анализирају разлике између ланца снабдевања који имају јасну еколошку оријентацију, са посебним освртом на циркуларни ланац, односно његове перформансе, могућност мерења истих, као и ограничења с којима се суочава.

Четврто поглавље, под називом *Унапређење процеса применом циркуларног пословног модела у ланцима снабдевања у Републици Србији*, укључује анализу пословања циркуларног ланца снабдевања у земљама у развоју, као и шансе и претње с којима се сусрећу приликом имплементације циркуларног пословног модела у ланцу снабдевања. Такође, у овом поглављу представљена је методологија истраживања, почев од популације и узорка истраживања, развоја упитника, до начина прикупљања и обраде података, односно метода статистичке анализе које су том приликом коришћене. У анализи резултата истраживања, кандидаткиња користи стандардне статистичке алате, попут средње вредности, максималне и минималне вредности, варијансе, стандардне девијације, као и Kolmogorov-Smirnov и Shapiro-Wilk-ов тест испитивања нормалности расподеле, корелациону анализу и анализу варијансе. На основу спроведеног емпиријског истраживања и анализираних резултата, кандидаткиња указује на кључна ограничења с којима се сусрећу ланци снабдевања у Републици Србији у процесу повећања степена циркуларности својих процеса. Такође, упућује на елементе амбијента који би био стимулативан за развој циркуларних ланца снабдевања, уз предлагање препорука које би менаџери у том процесу требало да следе. У овом делу је извршен и преглед свих хипотеза са закључцима до којих се дошло.

У закључку докторске дисертације, кандидаткиња истиче ограничења с којима се сусрела у процесу истраживања и израде дисертације, као и будуће правце истраживања у области циркуларних ланца снабдевања.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (до 200 речи)

Кандидаткиња је анализом релевантне литературе и статистичком обрадом емпиријски прикупљених података недвосмислено одговорила свим формулисаним циљевима. У потпуности је испуњен основни циљ кроз пружање утемељене оцене значаја примене циркуларног пословног модела у ланцу снабдевања, посебно у домену унапређења процесне извршености.

Применом адекватних статистичких алата, кандидаткиња је проценила степен циркуларности ланца снабдевања на подручју Републике Србије, као и њихових кључних процеса. Осим тога, укључивањем земаља Западног Балкана у анализу извршена је компарација између имплементације циркуларног пословног модела у Републици Србији и земљама у региону. На овај начин, кандидаткиња је успешно дефинисала кључна ограничења у процесу имплементације циркуларних пословних модела, али и амбијент који је потребно успоставити да би се ова имплементација, односно трансформација са линеарне на циркуларну економију, што једноставније и брже реализовала. Такође, анализом резултата емпиријског истраживања, кандидаткиња је дефинисала сугестије и препоруке менаџерима, али и креаторима политика у циљу успешне имплементације циркуларног пословног модела у ланцу снабдевања.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

С обзиром на чињеницу да је докторска дисертација посвећена области која до данас није довољно истражена у Републици Србији, резултати истраживања и идеје које су изложене у дисертацији представљају темељ за будућа истраживања. Значај овог истраживања и анализе примене циркуларног пословног модела у ланцу снабдевања је тим већи што занемаривање ове области може угрозити конкурентност ланца у глобалном окружењу, које је све више заинтересовано за јачање циркуларне економије.

Научни допринос докторске дисертације огледа се у прецизном и свеобухватном разумевању циркуларног пословног модела и његове имплементације у ланцу снабдевања, односно у кључним процесима. Компаративном анализом циркуларног и других модела ланца снабдевања који су засновани на концепту одрживости, елиминишу се све недоумице у погледу значаја имплементације сваког од њих, као и у погледу оправданости

броја различитих модела с одрживом оријентацијом. Међутим, највећи допринос дисертације огледа се у презентацији и анализи резултата емпиријског истраживања. Циљ овог истраживања био је реална процена стања ланца снабдевања у Републици Србији, са посебним освртом на степен остварене циркуларности. Добијени резултати представљају доказ о утицају циркуларног пословног модела на унапређење процеса, перформансе предузећа, зрелост ланца снабдевања, његову одрживост и конкурентност. На основу утврђених резултата, формулисана су кључна ограничења, као и услови који представљају одличну подлогу за примену циркуларних пословних модела, уз препоруке и смернице за менаџере ланца снабдевања у процесу имплементације циркуларног пословног модела.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Поред неоспорне подршке и помоћи, у смислу сугестија и савета, од стране ментора, чланова комисије, колега и учесника у реализацији емпиријског истраживања, кандидаткиња је показала висок степен самосталности у изради докторске дисертације. Самостално је дефинисала предмет и циљеве истраживања, структуру рада, као и концептуални оквир који је послужило као основа за емпиријско истраживање. Детаљном анализом научне литературе из области циркуларних ланца снабдевања, као и реализацијом емпиријског истраживања, кандидаткиња је дошла до релевантних закључака, које је обликовала у смернице и препоруке за менаџере у процесу повећања степена циркуларности ланца снабдевања. Такође, препознавање кључних ограничења, као и формулисање прихватљивог амбијента за имплементацију циркуларног пословног модела, могу послужити као основа за креаторе политика у области заштите животне средине и повећања циркуларности привреде Републике Србије.

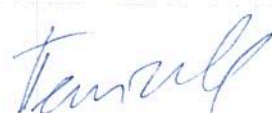

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

Комисија констатује да су резултати истраживања, научни допринос, као и самосталност научног рада Кандидаткиње сасвим задовољавајући и потпуно сагласни са одредбама Закона о високом образовању, Статута Универзитета у Нишу и Статута и Стандарда и процедура за обезбеђење квалитета у поступку уписа, организовања и завршетка докторских академских студија и израде и одбране завршног рада Економског факултета у Нишу. Сходно томе, Комисија позитивно оцењује докторску дисертацију и предлаже Наставно-научном већу Економског факултета у Нишу да прихвати Извештај о оцени докторске дисертације Мелисе Бејтовић под насловом „Обезбеђење процесне изврности ланца снабдевања применом циркуларног пословног модела“ и одобри њену јавну одбрану.

КОМИСИЈА

Број одлуке НСВ о именовану Комисије 8/18-01-008/24-042

Датум именовања Комисије 10.12.2024. године

Р. бр.	Име и презиме, звање	Потпис
1.	Др Горан Миловановић, редовни професор Пословно управљање (Научна област) Економски факултет, Универзитет у Нишу (Установа у којој је запослен)	председник
2.	Др Александра Анђелковић, ванредни професор Пословно управљање (Научна област) Економски факултет, Универзитет у Нишу (Установа у којој је запослен)	ментор, члан
3.	Др Горан Петковић, редовни професор Пословна економија и менаџмент (Научна област) Економски факултет, Универзитет у Београду (Установа у којој је запослен)	члан
4.	Др Данијела Стошић Панић, ванредни професор Пословно управљање (Научна област) Економски факултет, Универзитет у Нишу (Установа у којој је запослен)	члан

Датум и место:

.....